

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет

Кафедра практики англійської мови та методики викладання

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземної та української філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2022

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2022 року, Рівне. – 263, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 24.02.2022 р.).

До збірника увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

<i>Байло Ю. В., Богачик М. С.</i>	7
До питання вербалізації концепту	
<i>Літкович Ю. В., Дзенік К. Є.</i>	10
The language of advertising	
<i>Мялковська Л. М.</i>	12
Структурні типи та стилістичні функції порівнянь у художньому тексті Г. Сенкевича	
<i>Потанчук С. С.</i>	16
Мовний етикет як соціально-лінгвістичне явище та його основні функції	
<i>Сіваєва О. С.</i>	21
Words Associated with HEALTH: Technology Students' Point of View	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Алексієвець О. М.</i>	24
Persuasive power of prosodic features in English political discourse	
<i>Бігунов Д. О.</i>	26
До питання мовленнєвого впливу	
<i>Бігунова С. А.</i>	28
Номінація та спроби її класифікації	
<i>Верьовкіна О. Є., Гонтар В. Є.</i>	34
Функціональний аналіз образних порівнянь в англomовному та українському політичних дискурсах	
<i>Вовчук Н. І.</i>	39
Історія та література: історичні постаті в історичних романах російського письменника В. Пікуля	
<i>Войтенко І. Г., Гуменюк А. Ю.</i>	46
Економічні стереотипи у англomовній картині світу	
<i>Киселюк Н. П.</i>	48
Екологія спілкування крізь призму етикетних комунікативних норм	
<i>Киселюк Н. П., Городь А. О.</i>	51
Новітня лексика в англійських економічних текстах та їх переклад українською мовою	

Купцова Т. А., Колієва І. А.	54
Вплив іншомовних запозичень на мовні трансформації	
Нестерук С. М.	56
Образ злочинця у жіночих детективах Гіліан Флінн «Темні тасмниці» та Елізабет Джордж «Гіркі плоди смерті»	
Останіна К., Воробйова І. А.	59
Особливості сучасного англомовного детективу та його перекладу (на прикладі перекладу Володимиром Горбатьком роману Дена Брауна «Цифрова фортеця»)	
Пилипюк Л. А., Хома Х. О.	70
Грамотичний аспект вивчення іноземної мови	
Приходько В. Б., Серєда Ю. О.	72
Роль кольоропозначень в міжкультурній комунікації	
Самборська І. М.	75
Афоризм как лингвокультурный феномен	
Синевич Б. М.	83
Націотворча функція мистецтва як інтерпретаційна стратегія концепції Є. Маланюка	
Стернічук В. Б.	87
Знакові коди оповідної техніки Макса Фрїша	
Стернічук В. Б., Бубало Д. В.	89
Феномен інтертексту : шифри і маркери	
Тиха Л. Ю., Мартинюк К. В.	91
Епітети як засіб творення художніх образів в авторському тексті (на матеріалі роману «Схід» Анджея Стасюка)	
Шкляєва Н. В., Видиш К. В., Шкляєва І. О.	94
Специфіка казок про тварин в народній прозі Західного Полісся та західної частини Волині	
Шульжук Н. В.	96
Прагмалінгвістичні виміри конфлікту як деструктивної мовленнєвої взаємодії	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	100
Aktuelle Probleme des Deutschunterrichts	
Бляшевська А. В., Дмитренко Н. С., Федорець М. А.	102

Developing Communicative Competence at the Lessons of Languages
in Primary School in the Process of Blended Learning

Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.	106
Особливості організації освітньої діяльності учнів з іноземної мови на початковому етапі навчання в НУШ	
Голембієвська М. В.	112
Використання та роль мобільного телефону як навчального засобу на уроках іноземної мови	
Івашкевич Е. Е., Ляшенко Л. В.	116
Educational and Cognitive Motives of Students at the English Language	
Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О.	129
The Problem of Managing Pupils' English Language Classroom as One of the Central Problems of English Methodology	
Касаткіна-Кубишкіна О. В., Фрідріх А. В.	144
Knowledge Check and Assessment in E-Learning	
Король О. Ю.	148
Successful Public Speaking as an Important Skill in Learning a Foreign Language	
Кукла О. В.	153
Розвиток гнучких метанавичок (soft skills) в іншомовній освіті	
Лавринюк І. М., Пархоменко О. Т.	164
Використання дистанційного навчання під час вивчення іноземних мов	
Лобанова С. І., Павленко С. В.	166
Формування комунікативної компетенції у студентів при вивченні іноземної мови в технічних ЗВО	
Максимчук Т. В., Лавринюк І. М.	168
Впровадження елементів stem-освіти на заняттях англійської мови	
Михальчук Н. О., Ніколайчук Г. І.	172
The Ways of the Developing of Teenagers' Sovereignty: to the Problems of the Methodology of Teaching Foreign Languages	
Михальчук Н. О., Харченко Є. М.	187
Auto-suggestive Ways of Teaching English at School	
Набочук О. Ю.	201
The Ways of the Developing of English Teachers' Creativity	
Перішко І. В., Білоус Т. М.	216
Tolerance Education in the Context of Cross-Cultural Communication	
Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.	219

Discussion as a Method of Forming Communication Skills
in English Classes at Technical Universities

Станіславчук Н. І.	221
The Етична компетентність майбутнього вчителя іноземної мови як предмет педагогічного дослідження	
Третьякова К. В., Литвин І. Л.	224
Розвиток іншомовної комунікативної компетенції при холістичному підході на заняттях з екстреної допомоги (Emergency Care)	
Філюк Т. О.	228
Принципи побудови змісту шкільних підручників з іноземних мов	
Хунавцева Н. О., Івашкевич Е. Е.	231
The Ways of Organizing Facilitative Interaction at the English Lessons at School	

**СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ**

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	246
The Application of Some Social Networks in Learning Foreign Languages	
Ковальчук О. М.	249
Інтерактивні практичні заняття-конференції у процесі вивчення іноземної мови	
Ковальчук О. М., Марчак М. Л.	253
Реалізації інноваційної діяльності у закладі вищої освіти	
Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.	255
Als Fremdsprache Deutsch wählen	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	259

1. Арутюнова Н. Д. Лингвистические проблемы референции / Н. Д. Арутюнова // Новое в зарубежной лингвистике. Логика и лингвистика (Проблемы референции). – М.: Прогресс, 1982. – С. 304–350.
2. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: Сов. энцикл., 1966. – 608 с.
3. Гак В. Г. К типологии лингвистических номинаций / В. Г. Гак // Языковая номинация. Общие вопросы. – М.: Наука, 1977. – С. 230–293.
4. Журавлева Т. А. Особенности терминологической номинации / Т. А. Журавлева. – Донецк: Донбасс, 1998. – 252 с.
5. Колшанский Г. В. Логика и структура языка / Геннадий Владимирович Колшанский. – М.: КомКнига, 2005. – 240 с.
6. Телия В. Н. Номинация / В. Н. Телия // Языкознание. Большой энциклопедический словарь. – 2-е изд. – М.: Большая Российская Энциклопедия, 1998. – С. 336-337.
7. Українська мова : енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. – К. : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
8. Ягафарова Н. Г. Основные ономаσιологические понятия / Н. Г. Ягафарова // Вестн. Челяб. гос. ун-та. – 2010. – Вып. 43. – С. 172–177.
9. Языковая номинация: Общие вопросы : [монография] / [А. А. Уфимцева, Е. С. Азнаурова, Е. С. Кубрякова и др.]; под. ред. Б. А. Серебренникова, А. А. Уфимцевой. – М.: Наука, 1977. – 360 с.

*Олена Верьовкіна,
Вікторія Гонтар
(Рівне, Україна)*

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОБРАЗНИХ ПОРІВНЯНЬ В

АНГЛОМОВНОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНИХ ДИСКУРСАХ

Політичний дискурс наразі є одним з найбільш досліджуваних дискурсів. Постійні зміни у політичному житті привертають особливу увагу до цієї царини соціальної комунікації. Політичний дискурс є відображенням суспільно-

політичного життя будь-якої країни, містить елементи її культури, національні та культурні цінності.

Аналіз політичного дискурсу дозволить виокремити основні підходи у його обґрунтуванні, визначити його універсальні й національно-специфічні особливості. Наукові дослідження щодо політичного дискурсу проводяться в парадигмі декількох наук: історії, суспільствознавства, соціології, психології, мовознавства. Слід зазначити, що політичний дискурс завжди був предметом особливої уваги зарубіжних лінгвістів, таких як: Т.А. ван Дейк, Р. Барт, М. Фуко, Ю. Хабермас, а також радянських та українських науковців: М.В. Ільїна, Є.І. Шейгал, О.М. Баранов, Г.Г. Почепцов, Г.А. Орлова та інші. Сфера вивчення лінгвістичних аспектів політичного дискурсу все ще містить доволі велике число лакун, особливо, коли йдеться про засоби експресії та способи їх передачі українською та англійською мовами.

Складність проблеми вивчення образності багато в чому пояснюється складністю і неоднозначністю даного поняття, що є предметом вивчення різних наукових галузей. Поняттями «образ», «художній образ» оперують у відповідності зі своєю специфікою філософія, психологія, естетика, мистецтвознавство, літературознавство, лінгвостилістика, дидактика та інші науки.

Активним вивченням образності в сучасній лінгвістиці займалися В.Б. Гольдберг, В.І. Карасик, З.Д. Попова, М.Я. Розенфельд, І.А. Стернин. Наукові дослідження щодо образності велися у міждисциплінарних науках, таких як: соціолінгвістика, психолінгвістика та інші (А.А. Залевська, Ж.І. Фрідман, І.М. Горелов), які розширили можливості розуміння образності та сприяли викриттю нових аспектів цього явища.

Однак, незважаючи на ґрунтовне дослідження образних порівнянь в науковій літературі, особливості даного стилістичного прийому до сих пір недостатньо висвітлені у практичній площині і вимагають своєї подальшої розробки.

Отже, вивчення специфіки вживання образних порівнянь в англomовному та українському політичних дискурсах доповнить цілісну картину дослідження сучасного політичного дискурсу, зокрема такого його жанру як «політична промова».

Мета роботи – на основі аналізу виокремлених порівняльних конструкцій у політичних промовах визначити характерні особливості застосування образних порівнянь у політичному мовленні українських та англomовних політиків.

Матеріалом дослідження були обрані промови Дональда Трампа, Джо Байдена в англomовному дискурсі та Володимира Зеленського, Петра Порошенка, Олега Ляшка і Юлії Тимошенко в українському політичному дискурсі.

Проведений теоретичний та емпіричний аналіз за темою даного дослідження дозволяє зробити наступні висновки.

Окреслено низку особливостей українського та англomовного політичних дискурсів, яких об'єднують спільні ознаки, на кшталт: 1) антогоністична здатність; 2) агресивність; 3) ідеологічний характер; 4) театральність[1].

Унаслідок дослідження поняття «образність», слід допустити, що образність – це лексико-семантична категорія, яка містить в собі структурно-семантичні якості лексичних та фразеологічних одиниць, що володіють властивістю позначати певні явища позамовної дійсності в асоціативних зв'язках з іншими предметами або явищами дійсності. Це одна з характерних рис політичних промов, усного публічного виступу. У них спостерігаються як універсальні, так і національно-культурні особливості функціонування образних мовних засобів.

Досліджено, що образні порівняльні конструкції українського політичного дискурсу не є чисельними, у порівнянні з іншими стилістичними засобами, такими, як: метафора, епітет тощо. Однак у політичних промовах, що були аналізовані розглядаються як нововведення, або ж нетипові для української політичної промови.

У результаті статистичного аналізу, слід зробити наступні висновки. Іntenціальні аспекти вживання образних порівнянь є практично тотожними в обох дискурсах. В політичних промовах лідерів української та американської нації відслідковується маніпулятивна стратегія, яка, тим не менше, представлена розбігом у побудові промов. Так, для американського дискурсу характерна діалогічна форма побудови промови, де спостерігаються частотні звернення до громадян із використанням образних порівнянь.

Політична риторика двох останніх лідерів США містить відмінності, а саме: Дональд Трамп послуговується ширшими образними порівняннями, ніж теперішній президент Джо Байден.

Український політичний дискурс представлений більш просторічними образними порівняннями. Особливо важливо, що йому придатний монологічний характер. Особливими просторічними образними порівняннями вирізняються промови Олега Ляшко, що пояснюється його інтенцією презентувати себе як людину з «натовпу».

«Олігархи кишені собі набивають грошвою, а селян обдирають, як липку!» [2]

«Бачите, що робиться – людина ще нічого не заробила, а мусить вже віддавати... Покупців немає, бо в людей бракує грошей. Тому я йду в Раду і веду свою команду, щоб у селян була робота, були гроші, щоб ходили і по магазинах, і по базарах. Тоді ви не будете чекати на покупця, як на снігову людину, раз у сто років», – запевняє Олег Ляшко[3].

Водночас, чинний президент Володимир Зеленський часто запозичує образні порівняння колишніх лідерів світу.

«Дозвольте мені процитувати одного американського актора, який став гарним американським президентом: "Уряд не вирішує наших проблем. Уряд і є нашою проблемою[4]. «Government is not the solution to our problem; government is the problem.»[5].

Аналіз промов Юлії Тимошенко приводить до інших результатів. В неї – більш поширені порівняння, що мають складну структуру.

«Лідер не той, кому служать. Служать немічним і хворим. Лідер не той, хто вимагає поваги до себе і змушує тремтіти у своїй присутності. Лідер той, хто може взяти на себе людський біль і тягар тих, хто потребує допомоги, хто знедолений, хто розчарувався в людях і в собі самому», – сказала лідер «Батьківщини» [6].

Образні порівняння обох дискурсів мають відмінності.

Так, в українському дискурсі найчастотнішими є порівняння, створені на основі уживання сполучників і сполучних слів. Американському політичному дискурсу притаманний ужиток образних конструкцій на основі порівняння у заперечних реченнях, в яких один предмет протиставляється іншому, або, на основі порівняння двох предметів або явищ, що відносяться до однієї групи предметів. Наприклад у своїй промові Дж.Байден наголошує:

“I will fight as hard for those who did not support me as for those who did.

We can see each other not as adversaries but as neighbors”[7].

“I will fight as hard for those who did not support me as for those who did”[7.]

Подальші перспективи дослідження полягають як у розробці дотичних проблем щодо використання образних порівнянь в політичних дискурсах інших країн, так і в наукових розвідках щодо застосування інших стилістичних засобів, притаманних цьому типу дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карасик В.И. Структура институционального дискурса // Проблемы речевой коммуникации. — Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 2000. — С. 25—34.

2. Ляшко, Верещук, Лукашенко— головні цитати тижня // УКРАЇНА ЗАВТРА/ Режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=niBz2HTnOcU>— вільний . Назва з екрану. Дата звернення 29.11.2021

3. Промова для Олега Ляшка. Режим доступу: <https://blogs.korrespondent.net/blog/politics/3366035/> - вільний . Назва з екрану. Дата звернення 30.11.2021

4. Інавгураційна промова Президента України Володимира Зеленського. Режим доступу <https://www.president.gov.ua/news/inavguracijna-promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelensk-55489> - вільний . Назва з екрану. Дата звернення 29.11.2021

5. Inaugural Address 1981. Режим доступу <https://www.reaganlibrary.gov/archives/speech/inaugural-address-1981> – вільний . Назва з екрану. Дата звернення 29.11.2021

6. Лідер має служити людям, а не панувати, – виступ Юлії Тимошенко на Молитовному сніданку. Режим доступу <https://ba.org.ua/lider-maye-sluzhiti-lyudyam-a-ne-panuvati-vistup-yuli%D1%97-timoshenko-na-molotovnomu-snidanku/?fbclid> – вільний . Назва з екрану. Дата звернення 29.11.2021

7. Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr. Режим доступу: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/> –вільний . Назва з екрану. Дата звернення 29.11.2021

*Наталія Вовчук
(Рівне, Україна)*

ІСТОРІЯ ТА ЛІТЕРАТУРА: ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ В ІСТОРИЧНИХ РОМАНАХ РОСІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА В.ШКУЛЯ

Твір, в основу якого покладено історичний сюжет, який характеризує певну епоху у художній формі, – це, як відомо, історичний роман. Кожен історичний роман має свою унікальність, що обумовлюється індивідуальним підходом автора до зображення історичних подій у своїх творах.

Український дослідник А.Гуляк називає такі ознаки цього жанру: авторська точка зору, розповідний стиль, динаміка сюжету, поєднання протилежних поглядів чи явищ, хронологія, наявність історичної суперечки. Особлива увага концентрується на образі автора, який подібно історичному відтворює тенденції й атмосферу певного часового відрізка [1, с. 292].